

УДК 372: 37. 035

DOI 10.31651/2524-2660-2018-10-11-73-79

РОГАЛЬСЬКА-ЯБЛОНСЬКА Інна Петрівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії та методик дошкільної освіти
Глухівського національного
педагогічного університету ім. О. Довженка

РОГАЛЬСЬКА Надія Василівна,
кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної освіти
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті порушено проблему обґрунтування компетентнісного підходу як методологічної основи формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку. Здійснено спробу розроблення нових науково-методичних аспектів професійної діяльності фахівців дошкільної освіти з урахуванням особливостей сучасної соціально-економічної та соціально-культурної ситуації загалом, психологічних особливостей сучасних дітей та специфіки формування їхньої здоров'язбережувальної компетентності, зокрема.

Ключові слова: компетентнісний підхід, здоров'язбережувальна компетентність, дошкільна освіта, діти дошкільного віку, заклад дошкільної освіти.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми збереження здоров'я дітей та молоді, збільшення тривалості людського життя особливо загострюється впродовж останніх десятиліть на тлі переходу від індустріальної цивілізації до постіндустріальної, бурхливого розвитку науково-технічної революції, дії широкого спектру чинників довкілля, під впливом яких людина перебуває протягом усього життя. Актуалізація розробки проблем формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку обумовлюється необхідністю забезпечення активного пристосування дітей до нових для них соціальних умов життєдіяльності, набуття ними соціально-емоційної рівноваги та стійкості до впливу змінних умов соціуму; ускладненням сучасних вимог суспільства до функціонування соціальних інституцій, які повинні не лише готувати дитину до дорослого життя, а й формувати її як повноцінну особистість, суб'єкта соціалізації та власної життєтворчості.

Педагогічна наука сьогодення змінила методологічні орієнтири і відповідно актуалізувала проблему вибору нових наукових засад, на яких вибудовуються основи професійної діяльності сучасних фахівців дошкільної освіти. Оскільки педагогічна теорія як стратегія педагогічної діяльності, покликана відслідковувати зміни в соціальних потребах суспільства, то в умовах сьогодення вона пропонує нове вирішення проблем виховання та соціалізації дітей та молоді, нові підходи до організації їхнього життя та діяльності. Вітчизняна педагогіка відкрито демонструє орієнтацію на гуманістичні цінності і оперує такими поняттями як: "особистісно зорієнтоване виховання", "суб'єкт виховання", "об'єкт і суб'єкт соціалізації", "здоров'язбережувальна компетентність", "здоровий спосіб життя особистості" тощо. На часі аналіз розмаїття підходів до феномену виховання, серед яких достатньо чітко виокремилися такі: культурологічний, синергетичний, аксіологічний, антропологічний, компетентнісний. І хоча кожний підхід до виховання обґрунтовує свої категоріальні координати, усі вони єдині у гуманістичному погляді на особистість та у визнанні значення її фізичного, психічного та соціального удосконалення.

У дослідженнях таких учених, як Т. Андрющенко, А. Богуш, Н. Денисенко, Л. Калуська, В. Нестеренко, Т. Федорченко та ін. увага звертається на формування усвідомленої необхідності здорового способу життя. Стосовно дітей старшого дошкільного віку дослідники вивчали такі аспекти означеної проблеми: формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку (Т. Андрющенко), педагогічні засади валеологічного виховання (С. Юрочкіна);

формування здорової особистості дитини 6-го року життя (Н. Семенова); наступність у вихованні здорового способу життя старших дошкільників і молодших школярів (Т. Бабюк); формування у дітей 5–6 років мотивації до занять фізичною культурою (Л. Сварковська), формування здоров'язбережувальної поведінки старших дошкільників у взаємодії дошкільного закладу із сім'єю (Н. Андрущенко), виховання культури здоров'я дітей дошкільного віку у різновікових групах (Р. Бедрань). Науковці також досліджували питання підготовки майбутніх фахівців з дошкільної освіти до створення умов для збереження здоров'я дітей дошкільного віку і формування у них навичок здорового способу життя – (Н. Денисенко, Г. Григоренко, Л. Зданевич, Ю. Коваленко, Н. Кравчук, Н. Маковецька, В. Нестеренко та ін.). Водночас, на тлі багатогранності актуальним залишається питання формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку як комплексного феномена, що має значний потенціал для підвищення рівня їхнього здоров'я.

Мета статті зумовлюється потребою в обґрунтуванні компетентнісного підходу як основи формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Для особистісно зорієнтованої моделі освіти термін “компетентність” є сутнісним і ключовим, відображеним у державних документах із питань освіти (закони України «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», «Діти України», «Концепція неперервної валеологічної освіти» тощо), де одним із пріоритетних завдань визначено збереження та зміцнення духовного, психічного та фізичного здоров'я особистості, формування її здоров'язбережувальної компетентності.

У наукових джерелах поняття “компетентність” тлумачиться як “міра відповідності знань, умінь і досвіду особистості певного соціально-професійного статусу реальному рівню складності виконуваних нею завдань та вирішуваних проблем” [8, с. 237]. Також поняття “компетентність” тлумачиться як “інтегральна здатність вирішувати конкретні проблеми, які виникають у різних сферах людського буття” [1, с. 20]. Така здатність передбачає наявність знань, але як справедливо вказує А. Андреев, у межах компетентнісного підходу слід “не стільки розпоряджатися власне знаннями, скільки володіти певними особистісними характеристиками і вміти у будь-який час знайти і відібрати у створених людством величезних сховищах інформації потрібні знання” [1, с. 20]. Звернення педагогіки до понять “компетентнісний підхід”, “компетентність” можна пояснити низкою причин:

1. Сутнісні зміни у суспільстві, прискорення темпів соціально-економічного розвитку держави обумовили пошук нової концепції освіти, яка б відображала ці зміни та орієнтувала на формування якостей особистості, необхідних у XXI столітті: мобільності, динамізму, конструктивності, професійній, соціальній і т.ін. компетентностям.

2. Завдання модернізації освіти, необхідність її відповідності як потребам особистості, так і вимогам суспільства вимагають принципово нового підходу до визначення мети, змісту та організації освітнього процесу.

3. Бурхливий розвиток процесів інформатизації призводить до того, що система професійної підготовки не в змозі відслідковувати її потік. Відтак, необхідний принципово новий підхід до конструювання змісту педагогічної освіти, спроможного стимулювати молодого педагога до постійного самовдосконалення, рефлексії якості власної педагогічної діяльності, її самооцінки та корекції [5].

Компетентнісна модель освіти співвідноситься з динамічним “відкритим” суспільством, в якому продуктом процесів соціалізації, виховання та навчання, підготовки молодого покоління до виконання усіх життєвих функцій є відповідальна особистість, готова до здійснення вільного, гуманістично зорієнтованого вибору. За такого підходу до змісту освіти відносять не лише знання, уміння, навички, а насамперед способи діяльності, досвід репродуктивної і творчої діяльності, досвід ціннісного ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей. Водночас компетентність особистості передбачає розвиток певних її здібностей, необхідних для реалізації відповідної

здоров'язбережувальної діяльності.

Зазначимо, що визнання державою пріоритету особистісно зорієнтованої моделі освіти передбачає розробку нових науково-методичних підходів до професійної діяльності фахівців з урахуванням особливостей сучасної соціально-економічної та соціально-культурної ситуації загалом, психологічних особливостей сучасних дітей та специфіки формування їхньої здоров'язбережувальної компетентності, зокрема.

На переконання А. Богуш: «компетентність – це комплексна характеристика особистості, яка вбирає в себе результати попереднього психологічного розвитку: знання, вміння, навички, креативність (здатність творчо розв'язувати завдання: складати творчі розповіді, малюнки і конструкції за задумом), ініціативність, самостійність, самооцінку, самоконтроль» [4, с. 13]. Особливо значущим є думка вченої про те, що компетентність має вікові характеристики, які розглядаються як орієнтовані показники розвитку особистості на кожному віковому етапі, базисні характеристики компетенції певного виду діяльності (мовленнєвої, художньої, пізнавальної, музичної, конструкторської тощо) [4].

Поняття “здоров'язбережувальна компетентність” автори колективної монографії “Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи” визначають як “характеристики, властивості особистості, спрямовані на збереження фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я – свого та оточення” [6, с. 87]. При цьому ними виокремлюється низка життєвих навичок, які також розглядаються як компетентності, що сприяють здоровому способу життя [6, с. 87–89].

Феномен “здоров'язбережувальна компетентність дітей дошкільного віку” Т. Андрющенко визначає як “суб'єктивну категорію, що передбачає свідоме прагнення дитини до здорового способу життя, наявність сукупності знань про здоров'я та чинники його збереження, сформованість здоров'язбережувальних життєвих навичок і здатність до їх адекватного використання у відповідних життєвих ситуаціях” [2, с. 13].

У зв'язку з цим нам видається важливим:

- забезпечити усвідомлення майбутніми вихователями дітей дошкільного віку змісту своєї професійної діяльності і звільнення від викривлень педагогічної свідомості (установка на дисциплінарну модель стосунків з дитиною, домінування моралізування у її вихованні, наявність стереотипів у керівництві різними видами діяльності);

- навчити студентів проектувати педагогічну систему дитинозорієнтованої взаємодії, виробити вміння надавати компетентну допомогу і підтримку дитини у самопізнанні і саморозвитку у просторі дитинства, створювати безпечні й комфортні умови перебування дітей у закладі дошкільної освіти; реалізовувати індивідуальну здоров'язбережувальну траєкторію розвитку дитини;

- сформувати нове розуміння сучасного дитинства як соціокультурної цінності суспільства, як самостійний і значущий період життя, в якому відбувається інтенсивний фізичний, психічний і соціальний розвиток дитини, активне входження в життя за педагогічної підтримки дорослих. Основною ідеєю при цьому стає ідея здоров'язбереження особистості, що передбачає формування функціональних резервів здоров'я дітей, засвоєння знань щодо збереження і зміцнення власного здоров'я, навчання отримувати задоволення від здоров'язбережувальної діяльності. Слушною в аспекті цього є думка Т. Андрющенко: “Пріоритетним завданням системи освіти є виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я тих, хто оточує, як до найвищої індивідуальної і суспільної цінності. Оскільки проблеми зі здоров'ям сучасних дітей виходять на глобальний рівень, актуальним є формування у них навичок здоров'язбереження, тобто необхідно навчити їх зберігати найвищу цінність – здоров'я – хоча б на тому рівні, на якому воно є з народження” [2, с. 30]. Отже, у цілісній системі виховних цінностей визначальними стають такі дефініції: забезпечення повноцінного життя і здоров'я; орієнтація на фізичне, психологічне, духовне, соціальне удосконалення та орієнтація на життєву мету, що полягає у прагненні бути здоровим, дотримуватися здорового способу життя, визначати власний життєвий шлях в аспекті здоров'язбереження.

Національна програма “Діти України”, яка базується на сучасних підходах до визначення поняття “здоров'я”, окреслює такі взаємопов'язані елементи:

- фізичний правильне функціонування всіх систем фізичної досконалості і загальна фізична працездатність, загартованість організму, дотримання раціонального режиму дня, виконання вимог особистої гігієни, правильне харчування;

- психічний (психологічний комфорт) – відповідність когнітивної діяльності календарному віку, розвиненість довільних психічних процесів, наявність саморегуляції, адекватні позитивні емоції, відсутність акцентуацій характеру, шкідливих звичок;

- соціальний (соціальне благополуччя) – це передусім сформована громадянська відповідальність за виконання соціальних ролей у суспільстві; позитивно спрямована комунікативність; доброзичливість у ставленні до молодших, здатність до самоактуалізації в колективі, самовиховання;

- духовний (душевний) – пріоритетність загальноосвітніх цінностей; наявність позитивного ідеалу відповідно до національних і духовних традицій, працелюбність, добротність, відчуття прекрасного в житті, природі, мистецтві [7].

У Постанові Кабінету Міністрів України “Про затвердження Міжгалузевої Комплексної Програми “Здоров’я нації” на 2002–2011 роки” зазначено, що на сучасному етапі однією з ключових проблем охорони здоров’я є «неефективність державної політики щодо формування здорового способу життя» [7]. Тому в розділі IX Програми “Формування здорового способу життя” передбачено:

- включення в освітні програми загальноосвітніх закладів щоденної “години здоров’я” з використанням традиційних і нетрадиційних методів оздоровлення, спрямованих на підвищення рівня рухової активності до оптимальних величин;

- створення розгалуженої інфраструктури та індустрії здоров’я й активного відпочинку;

- забезпечення проведення в загальноосвітніх закладах заходів комплексної оптимізації використання учнями вільного часу, зокрема, впровадження різноманітних форм фізичної культури, психогігієни та психокорекції, оптимального рухового режиму тощо;

- проведення роботи з гігієнічного виховання населення з використанням засобів телебачення, радіо, літератури, театру, кіно, які сприяють формуванню здорового способу життя;

- розроблення та представлення в міжнародній комп’ютерній системі “Інтернет” інформації щодо гігієнічного виховання та формування здорового способу життя;

- розроблення цільових комплексних програм зміцнення здоров’я, що стосуються профілактики тютюнопаління, профілактики та подолання наркоманії, токсикоманії, алкоголізму, розвитку фізичної культури й організації дозвілля населення, статевого виховання населення, поліпшення стану психічного здоров’я тощо [7, с. 45].

Нова особистісно зорієнтована парадигма дошкільної освіти визначає пріоритетними “компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини” [3, с. 4]; орієнтацію на інтереси особистості, її соціальне та психічне благополуччя, на становлення здоров’язбережувальної та соціальної компетентності, на формування культури здоров’язбереження, діяльнісно-практичного ставлення до довкілля, на фізичний, психічний та соціальний розвиток особистості дитини. Ця парадигма докорінно змінює підходи до діяльності суб’єктів освіти:

- ставлення до дитини як об’єкта і суб’єкта соціалізації, культури, власного життя та здоров’я, здатного до виявлення себе суб’єктом власної життєтворчості, здатного зберігати та реалізовувати власні здоров’язбережувальні позиції в різних, зокрема, несприятливих умовах соціуму;

- ставлення до педагога як до посередника між дитиною та соціумом, здатного до реалізації рівноправної взаємодії дорослого співтовариства зі світом дітей, до подолання наслідків негативних факторів сучасного соціокультурного середовища, до врахування специфіки вікових потреб, емоційності та вразливості наймолодших членів суспільства,

усвідомлення обов'язку захистити їхній внутрішній світ через формування здоров'язбережувальної компетентності дитини;

- ставлення до закладу дошкільної освіти як до соціальної інституції, де творяться культурні зразки спільного життя дітей та дорослих на засадах здоров'язбереження суб'єктів освіти, де здійснюється психолого-педагогічний супровід складного процесу входження у сучасний соціальний світ – складний, динамічний, з характерним розмаїттям негативних явищ, де дитина набуває основ особистісної культури та здоров'язбереження, відповідального ставлення до здоров'я як найвищої соціальної та індивідуальної цінності;

- ставлення до процесу формування здоров'язбережувальної компетентності дитини як до важливого системного, педагогічно виваженого процесу, що орієнтує на “обізнаність із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі; продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини; передбачає уміння виконувати основні рухи та гімнастичні вправи; застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей, дотримання правил безпеки життєдіяльності” [3, с. 8].

Дошкільна освіта є початковою ланкою системи неперервної освіти, що поряд з сімейним вихованням закладає основи соціокультурного становлення особистості. Базовий компонент дошкільної освіти достатньо чітко окреслює концептуальні координати компетентнісного підходу. Зміст Базового компонента дошкільної освіти побудовано відповідно до вікових можливостей дітей на основі компетентнісного підходу, тобто “спрямованості освітнього процесу на досягнення соціально закріпленого результату (заданої норми, вимог до розвиненості, навченості та вихованості дитини), що зумовлює необхідність чіткого визначення засвоєння дитиною змісту освітніх ліній (знає, обізнана, розуміє, вміє, усвідомлює, здатна, дотримується, застосовує, виявляє ставлення, оцінює), орієнтує освітян на цілісний і загальний розвиток дитини, підкреслює важливість закладання в дошкільному віці фундаменту для набуття у подальшому спеціальних знань та вмінь” [3, с. 5]. Згідно із вимогами Базового компонента дошкільної освіти “увага педагога має спрямовуватися на головні лінії розвитку фізичного, психічного та морально-духовного здоров'я, особистісних цінностей як своєрідного внутрішнього стрижня, ціннісної етичної орієнтації з формування навичок практичного життя, емоційної сприйнятливості та сприяння розвитку індивідуальності дитини” [3, с. 5].

Висновки. Ураховуючи вищесказане, спробуємо сформулювати основні теоретичні аспекти, які визначають сутність компетентнісного підходу, і запропонуємо авторське бачення особливостей його застосування у закладах дошкільної освіти. Ми виходимо з того, що компетентнісний підхід становить цілісну систему визначення мети, завдань, змісту, організаційного і технологічного забезпечення здоров'язбережувальної компетентності особистості у дошкільному дитинстві та дає низку орієнтирів для розробки вимог до її якості, сформульованих з позицій компетентнісного підходу.

Виходячи з потреби забезпечення педагогічно виваженого освітнього процесу на засадах здоров'язбереження, що дозволяє спрямувати зміст освітньої діяльності з дошкільниками на формування в них ціннісного ставлення до власного здоров'я і здоров'я інших дітей із позиції сприйняття здоров'я як життєвої цінності, компетентнісний підхід дозволяє спиратися на такі принципи: соціальної відповідності, що передбачає відповідність змісту і методів формування здоров'язбережувальної компетентності дитини реальній соціальній ситуації, в якій організовується освітній процес; діагностичності, тобто орієнтації на досягнення достатнього рівня здоров'язбережувальної компетентності, що виявляється у знаннях про здоров'я та чинники його збереження, свідомому виборі моделі поведінки і діяльності, які відповідають здоровому способу життя; багатофункціональності, тобто компетентність передбачає інтегративне поєднання низки

здоров'язбережувальних життєвих навичок та їх адекватного використання у відповідних життєвих ситуаціях як здатності до вирішення завдань зі здоров'язбереження.

Отже, компетентнісний підхід дозволяє не лише реформувати зміст дошкільної освіти, але, як механізм приведення її у відповідність до вимог сучасних реалій, дозволяє створити у закладах емоційно-комфортне та психологічно безпечне розвивальне середовище, що і становить перспективи подальших наукових розвідок.

Список використаної літератури та джерел

1. Андреев А.Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа / А.Л. Андреев // Педагогика. – 2005. – № 4. – С. 19-27.
2. Андриющенко Т. К. Теоретико-методичні засади формування здоров'язбережувальної компетентності в дітей дошкільного віку: дис. ... д-ра пед. наук / Т. К. Андриющенко. – Одеса, 2014. – 503 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник А. М. Багуш. – К., 2012. – 26 с.
4. Богуш А. М. Витоки мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. – Одеса: Маяк, 1999. – 88 с.
5. Иванова Е.О. Содержание образования: культурологический подход / И.В. Шалыгина, И.М. Осмоловская, Е.О. Иванова // Педагогика. – 2005. – № 1. – С. 13-19.
6. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
7. Національна програма «Діти України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?reg>.
8. Педагогика: Большая современная энциклопедия / Сост. Е.С. Рапацевич. – Мн.: Совр.слово, 2005. – 720 с.
9. Про затвердження Міжгалузевої комплексної програми «Здоров'я нації» на 2002–2011 роки. Постанова КМУ від 10 січня 2002 р. № 14 (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1109 (1109–2011–п) від 20.10.2011).
10. Степанов Е.Н. Педагогу о современных подходах и концепциях воспитания / Е.Н. Степанов, Л.М. Лузина. – М.: ТЦ Сфера, 2003. – 160 с.

References

1. Andreev A.L. Kompetentnostnaja paradigma v obrazovanii: opyt filosofsko-metodologicheskogo analiza [Competency paradigm in education: the experience of philosophical and methodological analysis] / A.L. Andreev // Pedagogika. – 2005. – № 4. – S. 19-27.
2. Andryushhenko T. K. Teorety'ko-metody'chni zasady' formuvannya zdorov'yazberezhuval'noyi kompetentnosti v ditej doshkil'nogo viku [Theoretical and methodical principles of formation of healthcare-saving competence in children of preschool age]: dy's. ... d-ra ped. nauk / T. K. Andryushhenko. – Odesa, 2014. – 503 s.
3. Bazovy'j komponent doshkil'noyi osvity' (nova redakciya) [The basic component of preschool education (new edition)] / Naukovy'j kerivny'k A. M. Bagush. – K., 2012. – 26 s.
4. Bogush A. M. Vy'toky' movlennyevogo rozvy'tku ditej doshkil'nogo viku [Origins of speech development of children of preschool age] – Odesa: Mayak, 1999. – 88 s.
5. Ivanova E.O. Soderzhanie obrazovaniya: kul'turologicheskij podhod [Content of education: cultural approach] / I.V. Shalygina, I.M. Osmolovskaja, E.O. Ivanova // Pedagogika. – 2005. – № 1. – S. 13-19.
6. Kompetentnisny'j pidxid u suchasnij osviti: svitovy'j dosvid ta ukrayins'ki perspekty'vy': Biblioteka z osvith'oyi polity'ky' [Competency Approach in Modern Education: World Experience and Ukrainian Perspectives: Educational Policy Library] / Pid zag. red. O. V. Ovcharuk. – K.: «K.I.S.», 2004. – 112 s.
7. Nacional'na programa «Dity' Ukrayiny'». [National program "Children of Ukraine".] URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?reg>.

8. Pedagogika: Bol'shaja sovremennaja jenciklopedija [Pedagogics: The Great Modern Encyclopedia] / Sost. E.S. Rapacevmch. – Mn.: Sovr.slovo, 2005. – 720 s.

9. Pro zatverdzhennya Mizhgaluzevoyi kompleksnoyi programy` «Zdorov'ya naciyi» na 2002–2011 roky` [About the approval of the Intersectoral Integrated Program "Health of the Nation" for 2002-2011]. Postanova KMU vid 10 sichnya 2002 r. # 14 (Iz zminamy`, vneseny`my` zgidno z Postanovoyu KM # 1109 (1109–2011–p) vid 20.10.2011).

10. Stepanov E.N. Pedagogu o sovremennyh podhodah i koncepcijah vospitanija [Teacher on modern approaches and concepts of education] / E.N. Stepanov, L.M. Luzina. – M.: TC Sfera, 2003. – 160 s.

Rogalska-Yablonska I., Rogalska N. Competent approach as a basis for prevalence of health and safety competitiveness of children in preschool age

The article raises the problem of substantiation of the competence approach as a methodological basis for the formation of healthcare-saving competence of children of preschool age. New scientific and methodical aspects of the professional activity of preschool education specialists, taking into account the peculiarities of the current socio-economic and socio-cultural situation in general, the psychological peculiarities of modern children and the specifics of their health-keeping competence, in particular were proposed. It is stressed in the issue that the new personally oriented paradigm of pre-school education determines the priority competence-based approach to the development of the individual, the balance of the acquired knowledge, skills, skills, formed desires, interests, intentions and personal qualities and volitional behavior of the child; orientation on the interests of the individual, his social and mental well-being, on the formation of healthcare and social competence, on the formation of a culture of health preservation, activity and practical attitude to the environment, on the physical, mental and social development of the child's personality. we proceed from the fact that the competence approach constitutes a holistic system for determining the purpose, objectives, content, organizational and technological provision of health and preserving competence of the individual in preschool children, and gives a number of guidelines for developing requirements for its quality, formulated from the standpoint of a competent approach.

The author proceeds from the fact that the need to provide a pedagogically balanced educational process on the basis of healthcare preserves the content of educational activities with preschoolers to form a value-oriented attitude towards their own health and health of other children from the standpoint of perceiving health as a vital value . Therefore, the relevant attitude to the process of formation of healthcare-saving competence of the child as an important systemic, pedagogically weighed process, orienting to awareness of the structure of his body, hygiene skills for his care; belonging to a certain gender; food products; the main indicators of own health, the value of health for a person; provides for the ability to perform basic movements and gymnastic exercises; apply the acquired knowledge, skills and abilities in preserving health without harming both their own health and the health of other people, observance of safety rules of life. Competent approach allows us to rely on the following principles: social compliance, which implies the relevance of the content and methods of forming the health of the child's conservation competence in the real social situation in which the educational process is organized; diagnostic, that is, orientation to achieve a sufficient level of healthcare saving competence, which is manifested in the knowledge about health and factors of its preservation, conscious choice of a model of behavior and activities that meet a healthy lifestyle; multifunctionality, that is, competence implies an integrative combination of a number of health-keeping life skills and their adequate use in relevant life situations as an ability to solve health problems.

*Одержано редакцією 10.09.2018
Прийнято до публікації 17.09.2018*